

IN STIJL OPGEKNAPT

'Functionele behuizing voor District, drukkerij en meteropnemers'

8

De in 1874 opgerichte Duinwaterleiding van 's-Gravenhage had in de beginjaren haar hoofdkantoor aan de Prinsegracht op de hoek met de Korte Beestenmarkt. In de jaren daarna werd extra ruimte gevonden boven en achter het gebouw van de Korenbeurs, het huidige Korenhuis. De bemeting van percelen en de snelle groei van het aantal aansluitingen maakte het echter noodzakelijk om op zoek te gaan naar een andere locatie.

en de ruimten die daarvoor nodig zijn) en vlekkenplannen (voor globale plaatsing van afdelingen in het gebouw) werden gemaakt door Karel Nieuwland Architecten BV. Met de dienst Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling en de dienst Bouwen en Wonen van de gemeente Den Haag werden gesprekken gevoerd over de plannen voor renovatie van de omgeving, parkeerruimte, tijdstippen voor uitvoering van werkzaamheden en overdracht van gronden en gebouwen. Dit alles ter voorbereiding van de vergunning-aanvragen.

Deze werd gevonden aan de Zuidelijke Binnensingel, een straat die wij nu kennen als het Buitenom. Daar werd op 18 oktober 1909 de nieuwbouw in gebruik genomen, bestaande uit een kantoorgebouw, magazijn en werkplaatsen.

Neo-renaissance

Het kantoorgebouw was ontworpen door de bouwkundige W.F.J. Kapitz die in 1875 in dienst was getreden van de Duinwaterleiding. Het gebouw is ontworpen in neo-renaissancestijl, waarbij de voorgevel is opgetrokken in rode verblendsteen met toepassing van veel hardsteen. In hardsteen zijn onder andere uitgevoerd: de voetplinten, de lijst tussen de verdiepingen, de Dorische zuilen die de entreepartij flankeren en vele ornamenten.

In de jaren tussen de eerste en de tweede wereldoorlog werden enkele aangrenzende panden aangekocht: in 1925 'Verkade' (Buitenom 15 en 16) en in 1927 de bebouwing die later plaats maakte voor de huidige aanbouw. In 1940 volgden het 'Huis van Barmhartigheid' - een weeshuis - en het 'Wijnhuis'. Dit pand was eigendom van een wijnhandelaar.

Ruimte beschikbaar

Met het vertrek van de werkplaatsen in 1986 en 1993 naar Scheveningen en van het hoofdkantoor naar Voorburg op 1 februari 1993 kwam ruimte vrij voor herhuisvesting van het District 's-Gravenhage (DGv), de afdeling Drukwerken, Archief en Reprografie (DAR) en de onderafdeling Meter-

opneming (MO). Eerder had de directie besloten, op aandrang van het districtshoofd en de adjunct-directeur, het Buitenom als locatie voor het district te benutten.

Nadat de directie in 1992 de programma's van eisen van DGv en DAR had goedgekeurd, kon worden gestart met het voorontwerp. Relatieschema's (schema's die het verband aangeven tussen groepen mensen of afdelingen

Onderhoud

Nadat voor de elektromechanische installaties Stork Installatietechniek Den Haag BV was gekozen als adviseur, konden definitief ontwerp en bestek worden gemaakt. Al tijdens het maken van het definitief ontwerp bleek dat het beschikbare budget onvoldoende was. Door onzekerheid over de toekomst van de gebouwen aan het

Buitenom was er namelijk in de jaren, voorafgaand aan de verhuizingen naar Voorburg en Scheveningen, geen groot onderhoud aan gebouw en installaties uitgevoerd.

Een aanzienlijk gedeelte - 20 procent - van het benodigde projectbudget bestond dan ook uit het verhelpen van achterstallig onderhoud; 15 procent had te maken met de verkleining van het perceel en 65 procent kwam ten goede aan het verbeteren van de werkplekken en de algemene voorzieningen.

Volledige renovatie

Alternatieven in de vorm van huren of kopen elders waren in elk geval duurder en zelfs niets doen zou nog een aanzienlijke som geld kosten, doordat onderhoud aan het gehele complex gewoon door zou moeten gaan. Medio 1994 werd voldoende budget ter beschikking gesteld om over te gaan tot uitvoering van de volledige renovatie.

In de zomer van dat jaar vond de aanbesteding plaats en bleek Elion & Pajkrut uit Rijswijk de laagste inschrijver te zijn. Voor het gevelonderhoud werd een aanvullend bestek gemaakt.

Naast (bij een verbouwing niet ongebruikelijke) tegenvallers als ongelijke vloeren en extra herstelwerk wegens verborgen gebreken werden ook grote hoeveelheden asbesthoudende materialen gevonden. Uiteindelijk is het gebouw volledig asbestvrij opgeleverd! Door een besparing op de ventilatie in het gebouw kwam er financiële ruimte

vrij voor een 'topkoeling' waardoor binnentemperaturen van 30 graden en hoger tot het verleden behoren. Uiteindelijk ontstond er voor DGv, DAR en MO een in stijl opgeknapt en sobere, maar functionele behuizing.

Oude panden

Gedurende het laatste weekend van mei vond de verhuizing plaats. Afbouwwerkzaamheden en werkzaam-

heden aan de binnenplaats en de garage kregen afgelopen zomer hun beslag.

Per 1 oktober zullen de oude panden aan de gemeente Den Haag worden overgedragen, zodat deze weer een 'nieuw' leven kunnen gaan leiden in een gerenoveerde stadswijk.

Wim van Grinsven
projectleider verbouwing Buitenom

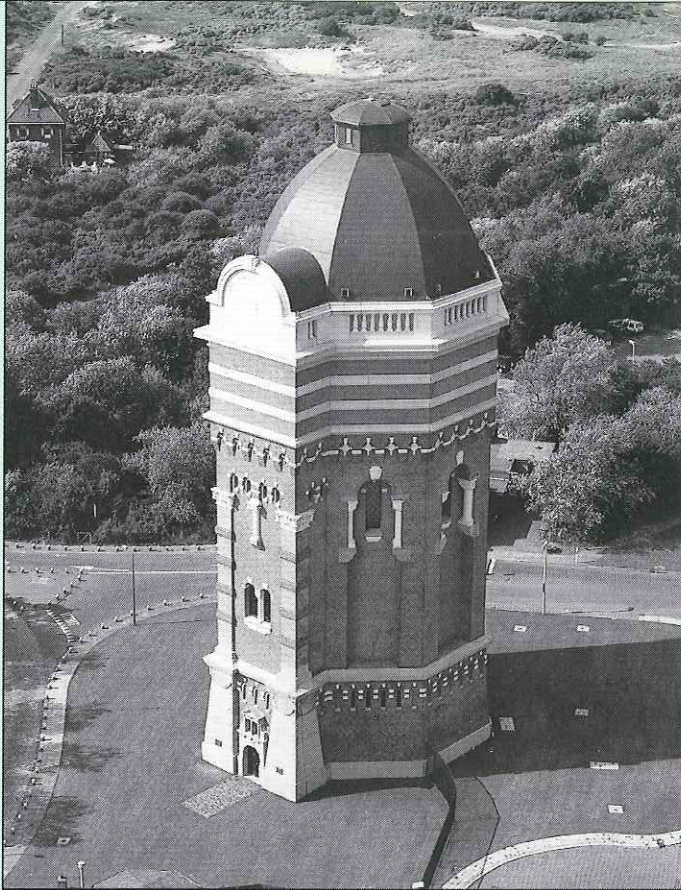

Zuiver water uit een schoon milieu

Het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DZH) levert aan circa 1,25 miljoen inwoners van westelijk Zuid-Holland 24 uur per dag goed en betrouwbaar drinkwater. De grondstof hiervoor - rivierwater - onttrekt DZH aan de Afgedamde Maas in de gemeente Brakel (Gld). Dit water wordt via een buisleiding naar een voorzuiveringsinstallatie bij Bergambacht gepompt, waarna verder transport plaatsvindt naar het Zuidhollandse duingebied.

Het aangevoerde water wordt daar in de bodem van het duin 'geïnfiltreerd'. Deze duinpassage zorgt ervoor dat ongewenste bacteriën en virussen uit het water worden verwijderd. Door dit proces krijgt het water een gelijkmatige en goede kwaliteit. Na de duinpassage wordt het grootste deel van het geïnfiltreerde water teruggewonnen ter ontharding en ter verdere zuivering.

Infiltratieplas in het waterwin- en natuurgebied Meijendel.

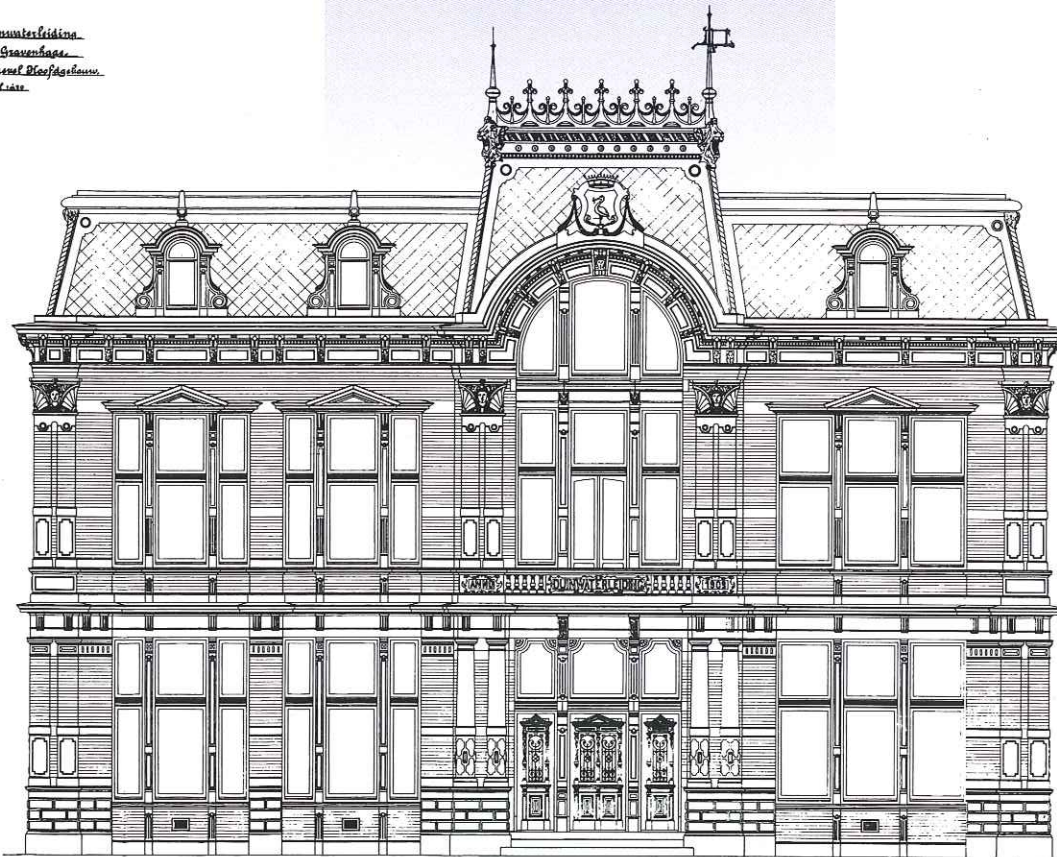

Het gebied waar DZH 'zuiver water uit een schoon milieu' levert, omvat de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Voorburg, Leidschendam, Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk, Nieuwerkerk aan den IJssel, Nootdorp, Pijnacker, Rijnwoude (gedeeltelijk), Zevenhuizen-Moerkapelle en Zoetermeer.

Quinzeurteilung
von J. Grauert
Verlag des Reichsarchivs
1911

16

Colofon

Deze extra editie is een speciale uitgave van Duin & Water, personeels- en bedrijfsblad van NV DZH.

Bestemd voor medewerkers, oud-medewerkers en externe relaties.

September 1995

Teksten

Jacqueline Bak, Wim van Grinsven,
Piet Jonker, Leen Valstar,
Willem IJdo (tevens eindredactie)

Foto's

Fotobureau Thuring, Flying Camera,
Piet van der Rassel, Willem IJdo, archief DZH

Vormgeving

Koring Grafische Vormgeving BV, Rijswijk

Druk

Afdeling Drukkerijen, Archief en
Reprografie DZH